

Hrvoje Sertić
Ivan Segedi

VREDNOVANJE USPJEŠNOSTI NASTAVNOG PROCESA U OKVIRU PREDMETA JUDO NA KINEZIOLOŠKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

1. UVOD

Nastava iz predmeta Judo ima za cilj formiranje visoko educiranog stručnog kadra s posebnim znanjima i sposobnostima karakterističnim za judo sport, za rad u edukaciji, sportu i rekreaciji. Zadaci kolegija su upoznati studente s osnovnim karakteristikama juda kao polistrukturalne acikličke aktivnosti, s njegovim utjecajem na antropološke karakteristike, biomehaničke zakonitosti koje karakteriziraju gibanja u judu, s metodama treninga u judo sportu te modelima programiranja i kontrole trenažnog procesa u tom sportu. Osnovni je cilj vježbi korektno svladavanje cjelokupne tehnike juda (propisane planom i programom studija), čije su osnove sa strukturalnom, biomehaničkom i kinematičkom analizom već svladani na teorijsko-praktičnim predavanjima. Prema organizaciji nastave po principima bolognskog procesa studenti imaju pravo na parcijalno polaganje ispita (preko kolokvija) tijekom trajanja semestra u kojem se održava nastava Judo.

Praktični dio ispita predmeta Judo sadržava:

KOLOKVIJ 1 – Padovi – kotrljajući i akrobatski (sedam tehničkih elemenata)

KOLOKVIJ 2 – TEHNIKE U PARTERU – Zahvati držanja – Osnovni zahvati držanja, oslobađanja iz zahvata držanja, ulasci u zahvate držanja, **Poluge** – poluge iz pozicije kad je protivnik na leđima, poluge iz pozicije kad je napadač na leđima, **Gušenja** – karotidna, respiratorna i kombinirana gušenja iz pozicija kad protivnik sjedi, leži na trbuhu ili napada (trideset i jedan tehnički element)

KOLOKVIJ 3 – Bacanja – ručna, bočna, nožna i požrtvovna (šesnaest tehnika bacanja)

KOLOKVIJ 4 – Judo Goshin jitsu – obrana od uboda nožem, obrana od šamara, obrana od gušenja jednom rukom, obrana od gušenja s dvije ruke, obrana od hvata za šaku, obrana od hvata za podlakticu, obrana od hvata za kosu, obrana od obuhvata sprijeda, obrana od obuhvata straga, sprovođenja (pedeset i tri tehnička elementa).

Cilj je ovog rada predstaviti uspješnost svladavanja nastavnog gradiva iz predmeta Judo koja služi nastavnicima na predmetu kao povratna informacija o

tome kako su studenti ostvarili sve zadaće nastavnog procesa odnosno koliko se svaki student približio programskim zadaćama te kakvi su učinci samog programa (Findak, 2001).

Radom je obuhvaćeno 435 sudenata iz tri generacije koji su slušali nastavu iz predmeta Judo u akademskim godinama 2010/2011, 2009/2010 i 2008/2009 na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

2. REZULTATI I RASPRAVA

Tablica 1. Evidencija izlazaka na kolokvije tijekom nastave

	Broj studenata	Postotak od ukupnog broja studenata
POLAGALI NULA KOLOKVIJA	77	17,70%
POLAGALI JEDAN KOLOKVIJ	54	12,10%
POLAGALI DVA KOLOKVIJA	75	17,30%
POLAGALI TRI KOLOKVIJA	120	27,70%
POLAGALI ČETIRI KOLOKVIJA	109	25,20%

Uvid u ukupnu angažiranost studenata tijekom nastavnog procesa na predmatu Judo može se dobiti iz tablice 1. Prema rezultatima je vidljivo kako je najveći broj studenata tijekom semestra izašao na tri ili četiri kolokvija (53,90%). Još 19,40% studenata je parcijalno polagalo jedan ili dva dijela predmatnog gradiva, što zajedno čini 82,30% studenata koji su se tijekom semestra odlučili polagati jedan ili više dijelova ispita. Može se reći kako studenti iskorištavaju prava koja im pruža organizacija nastave prema bolognskom procesu u okviru predmeta Judo. Motiviranost studenata da polože praktični dio ispita preko kolokvija održava se tijekom cijelog semestra na što upućuje podatak da ih veliki broj polaže sva četiri dijela ispita. Osim motiviranosti studenti moraju uložiti i značajan trud tijekom semestra koji će omogućiti uspješno svladavanje nastavnog gradiva. Viježbanje tijekom semestra podiže razinu sposobnosti i znanja potrebni za nastavu Judo te time sve više olakšava svladavanje nastavnog gradiva. U takvom ozračju, u kojem nastavnici surađuju s motiviranim studentima te s onima kojima je razina specifičnih motoričkih znanja značajno viša, povećana je i mogućnost prenošenja znanja na višem nivou.

Tablica 2. Evidencija uspješnosti polaganja kolokvija tijekom nastave

	Broj studenata	Postotak od ukupnog broja studenata
POLOŽILI NULA KOLOKVIJA	78	19,10%
POLOŽILI JEDAN KOLOKVIJ	104	25,50%
POLOŽILI DVA KOLOKVIJA	65	15,90%
POLOŽILI TRI KOLOKVIJA	78	19,10%
POLOŽILI ČETIRI KOLOKVIJA	83	20,40%

Za razliku od tablice 1 u kojoj je prezentirana studentska angažiranost u vidu izlazaka na kolokvije tijekom nastave, u tablici 2 je prikazana uspješnost studenata koji su parcijalno polagali nastavno gradivo. Važan je podatak da je od ukupnog broja studenata koji su parcijalno polagali nastavno gradivo njih 80,90% položilo barem jedan dio. Također se može primijetiti da je drugi najveći postotak studenata (20,40%) položio sva četiri dijela ispita te prije redovnih ispitnih rokova zaslužio ocjenu iz praktičnog dijela ispita Judo. Autori su mišljenja kako je broj položenih kolokvija nužno povezan i s brojem kolokvija koje su studenti polagali tijekom semestra. Ukoliko bi se broj studenata koji polažu veći broj kolokvija povećao, nužno bi se povećala motiviranost i ukupna razina znanja studenata. Može se reći kako bi tada takvom radnom atmosferom bio zahvaćen i jedan dio studenata koji tijekom godine ne iskazuju veliku želju za parcijalnim polaganjem ispita. To bi mogli usporediti i s grudom snijega na padini koja se sve više povećava kako pada niz padinu. Konačan cilj svakog predmeta pa tako i Judo trebao bi biti motiviranje maksimalnog broja studenata koji će izlaziti na kolokvije tijekom nastave te na taj način proporcionalno povećati i uspješnost svladavanja nastavnog gradiva, razinu motiviranosti studenata i profesora te stvaranje kvalitetnog, dugoročnog znanja koje će ti studenti, a budući magistri kineziologije, prenositi nekim drugim subjektima nastavnog procesa.

Tablica 3. Evidencija kvalitete svladavanja nastavnih cjelina

	Broj studenata	Postotak od ukupnog broja studenata	Prosječna ocjena
PADOVE POLOŽILO	321	89,60%	
BACANJA POLOŽILO	209	58,40%	3,2
PARTER POLOŽILO	216	60,30%	4,3
SO POLOŽILO	138	38,50%	3,6

Tablica 3 pruža uvid u kvalitetu svladavanja nastavnog gradiva. Ona najviše informacija pruža nastavnicima koji imaju uvid u kompleksnost gradiva kojeg predaju. Vrlo visoka prosječna ocjena po pojedinoj nastavnoj jedinici može značiti ili da je gradivo vrlo jednostavno ili je preneseno studentima vrlo dobro. Prema rezultatima tablice 3 najveću prosječnu ocjenu studenti dobivaju iz dijela parternih tehnika (na tlu) u Judu. Ovaj dio nastavnog gradiva ne karakterizira kompleksnost nego veliki broj tehnika koje studenti trebaju savladati. Osim velikog broja tehnika u ovom dijelu do izražaja dolazi i poznavanje principa izvođenja tehnika na tlu. Tehnike Juda u parteru nisu stresne niti naporne za tijelo vježbača pa se pretpostavlja da ih je lakše vježbati. U ovom dijelu gradiva studenti ovise samo o sebi i svome znanju jer, iako rade u paru, partner ne pruža otpor već samo zauzima poziciju u kojoj student treba izvesti pojedinu tehniku. To se značajnije mijenja kod izvođenja tehnika bacanja gdje partner svojim reakcijama može značajno pomoći, ali i odmoći pri izvođenju same tehnike bacanja. Osim potrebne suradnje dvojice studenata tehnike bacanja su najkompleksniji tehnički elementi u Judu te se zbog toga i teže uvježbavaju. Tehnike bacanja karakterizira i potreba za angažmanom svih motoričkih sposobnosti, prvenstveno koordinacije i snage, bez kojih nije moguće kvalitetno izvesti tehniku bacanja. Osim zahtjevnih karakteristika tehnika bacanja, pad na strunjaču nakon bacanja te određeni udar koji mora istrpiti partner koji asistira vjerojatno doprinosi smanjenoj motiviranosti pri vježbanju ovih elemenata tijekom nastavnog procesa, a samim time i nižu prosječnu ocjenu.

Nešto višu ocjenu studenti dobivaju iz područja elemenata samoobrane. Iako ovi tehnički elementi zahtijevaju povezivanje naučenih tehnika bacanja, stavova, blokada i udaraca, kao i poštivanje mnogih principa (svjesnosti, neopiranja, propuštanja i sl), studenti su u velikoj većini izuzetno motivirani za izvođenje ovih elemenata zbog njihove velike uporabne vrijednosti i u svakodnevnom životu.

Tehnike padova nemaju prosječnu ocjenu jer se evidentiraju na način položio / nije položio. Ovi tehnički elementi preduvjet su za polaganje ostalih dijelova ispita tj. ukazuju je li student naučio kako pasti na način da se ne ozlijedi. Rezultati ukazuju na činjenicu da vrlo veliki broj studenata (čak 89,60%) uspije savladati i položiti ovaj dio nastavnog gradiva što ih čini spremnima na usvajanje novih nastavnih elemenata.

3. ZAKLJUČAK

Sve veća konkurencija u dijelu sportske edukacije potiče sve sudionike nastavnog procesa na sve veću angažiranost. Studenti traže znanje kako bi mogli konkurirati na tržištu rada, a nastavnici kvalitetnim nastavnim procesom privlače sve veći broj studenata na svoje predmete. Kao i svaki drugi živi proces, koji ima svoje inicijalni i finalno stanje i nastavni proces treba podvrgavati kontinuiranom vrednovanju kako bi se utvrdio ostvaruju li se njim svi zacrtani ciljevi i zadaće. Na taj će način obje strane nastavnog procesa (nastavnici i studenti) biti motiviraniji u izvršavanju svojih obveza.

4. LITERATURA

1. Findak, V. (2001). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Školska knjiga, Zagreb.